

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 4ης Ιανουαρίου 2012

σχετικά με τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων

(CON/2012/1)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 15 Δεκεμβρίου 2011 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του κυπριακού Υπουργείου Οικονομικών για τη διατύπωση γνώμης αναφορικά με σχέδιο νόμου που αφορά τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων (εφεξής το «σχέδιο νόμου»)¹.

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 τρίτη περίπτωση της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998, σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων², καθώς το σχέδιο νόμου αφορά την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ). Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη περίοδος του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός του σχεδίου νόμου

Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι σκοπός του σχεδίου νόμου είναι να παγώσει για τη διετία 2012-2013 το τιμαριθμικό επίδομα, δικαιούχοι του οποίου στην Κύπρο είναι όλοι οι αξιωματούχοι, κρατικοί υπάλληλοι και υπάλληλοι του ευρύτερου δημόσιου τομέα, των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και των σχολικών εφορειών. Με τις ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου θα επέλθει για το ίδιο διάστημα πάγωμα τόσο των μισθών των ως άνω κατηγοριών υπαλλήλων, όσο και των συντάξεων που καταβάλλονται σε δικαιούχους του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και των σχολικών εφορειών. Το σχέδιο νόμου εντάσσεται σε μία μεταρρυθμιστική προσπάθεια της κυβέρνησης που αποσκοπεί στην εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών μέσω της συγκράτησης του μισθολογικού κόστους και, κατ' επέκταση, τυχόν περαιτέρω αύξησης του δημόσιου ελλείμματος.

¹ Ο αντίστοιχος νόμος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 30 Δεκεμβρίου 2011.

² ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.

2. Γενικές παρατηρήσεις

Αν και ούτε οι ουσιαστικές διατάξεις ούτε το παράρτημα του σχεδίου νόμου αναφέρονται ρητά στην ΚΤΚ, στους αξιωματούχους της ή στο προσωπικό της, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι οι αξιωματούχοι και τα μέλη του προσωπικού της ΚΤΚ emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του σχεδίου νόμου. Άρα, το σχέδιο νόμου θα εφαρμόζεται και στα όργανα λήψης αποφάσεων και στο προσωπικό της ΚΤΚ, επηρεάζοντάς τα άμεσα. Ως εκ τούτου, το σχέδιο νόμου θα πρέπει να εξεταστεί από την οπτική της ανεξαρτησίας της κεντρικής τράπεζας, ιδίως οικονομικής και θεσμικής, αλλά και από την οπτική της προσωπικής ανεξαρτησίας των μελών των οργάνων λήψης αποφάσεων της ΚΤΚ.

3. Θεσμική και οικονομική ανεξαρτησία

- 3.1 Το άρθρο 130 της Συνθήκης απαγορεύει σε τρίτους, περιλαμβανομένων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, να απευθύνουν υποδείξεις στις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ). Εξάλλου, η αρχή της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών έχει την έννοια ότι τρίτοι δεν επιτρέπεται να ασκούν άμεσα ή έμμεσα επιρροή στις ΕθνΚΤ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων των τελευταίων ή σε ό,τι αφορά την οικονομική τους ικανότητα να εκπληρώνουν την αποστολή τους³. Όπως σημειώνεται στις εκθέσεις της ΕΚΤ για τη σύγκλιση και σε αρκετές γνώμες της ίδιας⁴, τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να θίγουν την αυτονομία των οικείων ΕθνΚΤ σε θέματα προσωπικού. Η εν λόγω αυτονομία εκτείνεται και σε ζητήματα που αφορούν μισθούς και συντάξεις⁵. Επομένως είναι σημαντικό μέτρα, όπως τα διαλαμβανόμενα στο σχέδιο νόμου, να μην παρακωλύουν την ΚΤΚ ή το προσωπικό της κατά την εκπλήρωση, σε ανεξάρτητη βάση, των καθηκόντων που τους ανατίθενται βάσει της Συνθήκης, του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, του Συντάγματος της Δημοκρατίας της Κύπρου ή της οικείας εθνικής νομοθεσίας.
- 3.2 Η ΚΤΚ απολαύει, κατά τον παρόντα χρόνο, νομοθετικά κατοχυρωμένης αυτονομίας καθορισμού της πολιτικής της σε θέματα προσωπικού (περιλαμβανομένων των απολαβών του προσωπικού της), στο πλαίσιο της οποίας οι αξιωματούχοι και τα μέλη του προσωπικού της υπόκεινται στην εφαρμογή ατομικών συμβάσεων εργασίας, καθώς και συλλογικών συμβάσεων εργασίας που συνομολογούνται μεταξύ της ΚΤΚ και της συνδικαλιστικής οργάνωσης που εκπροσωπεί τους εργαζόμενους στον τραπεζικό τομέα. Τα μέτρα που προβλέπονται στο σχέδιο νόμου συνιστούν απόκλιση από το ισχύον καθεστώς.
- 3.3 Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι η ΚΤΚ δεν θα αντετίθετο στο σχέδιο νόμου. Εξάλλου, ο ουσιαστικός αντίκτυπος των μέτρων που διαλαμβάνονται στο σχέδιο νόμου θεωρείται απίθανο να παρακωλύσει τους αξιωματούχους ή τα μέλη του προσωπικού της ΚΤΚ, ή και την ΚΤΚ συνολικά, στην κατ'

³ Βλ., ενδεικτικά, έκθεση της ΕΚΤ για τη σύγκλιση του 2007, σ. 20.

⁴ Βλ. γνώμες CON/2008/9, CON/2008/10, CON/2009/15, CON/2009/45, CON/2009/47, CON/2010/42, CON/2010/51, CON/2010/56, CON/2010/58, CON/2010/59, CON/2010/69 και CON/2010/80. Όλες οι γνώμες της ΕΚΤ δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

⁵ Βλ. γνώμη CON/2010/80, παράγραφος 3.2.1.

ανεξάρτητο τρόπο εκτέλεση των καθηκόντων τους. Μάλιστα, το σχέδιο νόμου θεωρείται απίθανο να περιορίζει την ικανότητα της ΚΤΚ να διατηρεί ειδικευμένο προσωπικό ή να στερήσει άλλως από τα όργανα λήψης αποφάσεων της τις εξουσίες που αυτά ασκούν σε επίπεδο εσωτερικής οργάνωσης και ελέγχου επί θεμάτων προσωπικού. Η ΕΚΤ σημειώνει ακόμη ότι τα μέτρα που διαλαμβάνονται στο σχέδιο νόμου και νοούνται ως μέτρα γενικής εφαρμογής περιορίζονται αυστηρά στο πάγωμα των μισθολογικών αυξήσεων με σκοπό τη μείωση της δημόσιας δαπάνης και ότι αυτά δεν επιβάλλουν μείωση μισθών ούτε θίγουν την πολιτική της ΚΤΚ σε θέματα προσωπικού (π.χ. την ικανότητά της να προβαίνει σε μισθολογικές αυξήσεις λόγω προαγωγών ή να προσλαμβάνει νέο προσωπικό). Αν και η μισθολογική διάρθρωση που ισχύει στην ΚΤΚ διαφέρει από εκείνη του υπόλοιπου δημόσιου τομέα, αντίστοιχα μέτρα θα μπορούσε να λάβει αυτόνομα και η ΚΤΚ, η δε ΕΚΤ με ικανοποίηση σημειώνει ότι τα μέτρα που διαλαμβάνονται στο σχέδιο νόμου δεν περιορίζουν τη θεσμική και οικονομική ανεξαρτησία της ΚΤΚ.

4. Προσωπική ανεξαρτησία

- 4.1 Το άρθρο 130 της Συνθήκης απαιτεί από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να σέβονται την αρχή της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών και να μην επιδιώκουν να επηρεάζουν τα μέλη των οργάνων λήψης αποφάσεων των ΕθνΚΤ στην εκτέλεση των καθηκόντων τους. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι το σχέδιο νόμου δεν πρόκειται να επηρεάσει μόνο τις αποδοχές των μελών του προσωπικού της ΚΤΚ, αλλά και των μελών των οργάνων λήψης αποφάσεων της. Αντιλαμβάνεται επίσης ότι τα μέτρα που διαλαμβάνονται στο σχέδιο νόμου νοούνται ως μέτρα που πρόκειται να εφαρμόζονται όχι μόνο στα όργανα λήψης αποφάσεων της ΚΤΚ αλλά, γενικότερα, στις διοικήσεις των δημόσιων οργανισμών στην Κύπρο. Σκοπός τους, όπως άλλωστε σημειώνεται και στην εισηγητική έκθεση του σχεδίου νόμου, δεν είναι ο κατ' άμεσο ή έμμεσο τρόπος επηρεασμός των οργάνων λήψης αποφάσεων της ΚΤΚ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, αλλά η συμβολή τους στην εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών δια της συγκράτησης του μισθολογικού κόστους. Υπό το φως των παραπάνω η ΕΚΤ θεωρεί ότι το σχέδιο νόμου δεν περιορίζει την προσωπική ανεξαρτησία των μελών των οργάνων λήψης αποφάσεων της ΚΤΚ.

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευτεί στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Φρανκφούρτη, 4 Ιανουαρίου 2012.

[υπογραφή]

Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ

Mario DRAGHI